

Sygn. akt

III AUa 693/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Mirosław Szwagierczak
	Sędziowie:	SSA Alicja Podczaska (spr.) SSA Roman Skrzypek
	Protokolant	st.sekr.sądowy M. Piekielek

po rozpoznaniu w dniu **29 października 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **J. A.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o wyrównanie emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

od wyroku **Sądu Okręgowego w Przemyślu**

z dnia **22 maja 2013 r.** sygn. akt **III U 596/13**

z m i e n i a pkt I zaskarżonego wyroku w ten sposób, że o d d a l a odwołanie w tej części.

Sygn. akt III AUa 693/13

UZASADNIENIE

W dniu 7 grudnia 2012 r. J. A. wniosła do ZUS O/w R. o wznowienie postępowania i wypłaty zawieszonoego świadczenia emerytalnego wraz z odsetkami . Podstawą wniosku był wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 r. sygn. K 2/12 .

Decyzją z 27.03.2013 r. organ rentowy odmówił uchylecia swojej decyzji

w części , w jakiej decyzja ta zgodnie z obowiązującym wówczas art. 103 a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS zawiesiła wypłatę świadczenia emerytalnego wnioskodawczyni za okres od 1.10.2011 r. do 31.12.2011 r. w związku z kontynuacją zatrudnienia .

W odwołaniu od tej decyzji J. A. domagała się jej zmiany

i wypłaty świadczenia emerytalnego od 1.10.2011 r. zgodnie z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego wraz z odsetkami .

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania argumentując jak w zaskarżonej decyzji .

Sąd Okręgowy w Przemyślu po rozpoznaniu sprawy wyrokiem z dnia 22 maja 2013 r. zmienił zaskarżoną decyzję ZUS O/ w R. z 27 marca 2013 r. w ten sposób , że przyznał wnioskodawczyni J. A. prawo do wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011 r. do dnia 31 grudnia 2011 r. w pozostałym zakresie oddala odwołanie .

W uzasadnieniu swojego orzeczenia Sąd Okręgowy zawarł ustalenia dotyczące : nabycia przez skarżącą J. A. prawa do wcześniejszej emerytury na podstawie decyzji ZUS/ O w R. od 28.03.2007 r.

Na dzień składania wniosku o przyznanie prawa do emerytury oraz wydania decyzji przez organ rentowy skarżąca pozostawała w stosunku pracy w Sądzie Rejonowym w J. . Zatrudnienie to kontynuowała nadal .

Następnie Sąd Okręgowy ustalił , że decyzją z 12.10.2011 r. ZUS O/ w R. powołując się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych , wstrzymał J. A. wypłatę emerytury od dnia 1.10.2011 r. wskazując , iż wypłata emerytury podlega zawieszeniu , gdyż wnioskodawczyni kontynuuje zatrudnienie .

W dniu 7 grudnia 2012 r. wnioskodawczyni wystąpiła do ZUS z wnioskiem o wznowienie postępowania i wypłatę świadczenia od 1.10.2011 r.

w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 13.11.2012 r. co spowodowało wydanie przez ZUS spornej decyzji .

W ocenie Sądu Okręgowego ponieważ kwestionowana decyzja ZUS

z 12.10.2011 r. została wydana na podstawie prawnej wynikającej z art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS , zachodziła ustawowa podstawa wznowienia postępowania przez organ rentowy na podstawie art. 151 § 1 k. p. a.

Następnie Sąd Okręgowy powołał treść wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. oraz fragmenty uzasadnienia tego orzeczenia .

W ocenie Sądu Okręgowego wydając powyższe orzeczenie Trybunał Konstytucyjny uznał , że dokonana przez ustawodawcę zmiana , polegająca na dodaniu z dniem 1.10.2011 r. do ustawy o emeryturach i rentach z FUS

art. 103 a , dotyczyła niezwykle ważnej z punktu widzenia nabycia prawa do emerytury kwestii , jaką jest treść ryzyka emerytalnego . Ryzyko emerytalne to zdarzenie prawne uzasadniające realizację prawa do emerytury . Określenie jego treści przez ustawodawcę jest dla adresatów takiej

regulacji informacją , jakie warunki muszą spełnić , żeby zrealizować swoje prawo do świadczenia emerytalnego . W tym kontekście , jeśli ubezpieczony już raz te warunki skutecznie spełnił (na gruncie rozpatrywanej sprawy – osiągnął wiek emerytalny

i odpowiedni staż pracy – bo taka była treść ryzyka emerytalnego dla osób , które przeszły na emeryturę od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r.) , to niedopuszczalne jest – z punktu widzenia zasady ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa – nakazanie tym osobom zastosowania się do nowej treści ryzyka , czyli nakazanie ponownego zrealizowania już raz skutecznie zrealizowanego prawa do emerytury .

Skutkiem orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego jest , iż z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw utraci moc art. 28 ustawy zmieniającej

z 16 grudnia 2010 r. w zakresie , w jakim przewiduje stosowanie art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób , które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. , bez konieczności rozwiązania stosunku pracy , co oznacza , że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury – nie będzie miał zastosowania do osób , które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób , które nabyły prawo do emerytury

w momencie jego wejścia w życie i później , tj. od 1 stycznia 2011 r.

W ocenie Sądu Okręgowego przepis uznany za niekonstytucyjny ma ten charakter od dnia jego wydania .

Zatem , skoro w przedmiotowej sprawie wstrzymanie od dnia 01.10.

2011 r. wypłaty emerytury dla skarżącej nastąpiło na podstawie przepisu , co do którego Trybunał Konstytucyjny stwierdził jego niezgodność z Konstytucją , to zdaniem Sądu Okręgowego należy stwierdzić , iż przepis ten był niekonstytucyjny od samego początku jego obowiązywania . Konsekwencją uznania przepisu za niekonstytucyjny w dacie jego stosowania przez organ rentowy jest ustalenie , że poddane kontroli w niniejszej sprawie czynności organu rentowego , zostały podjęte z naruszeniem prawa .

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy uznał zasadność żądania wnioskodawczyni zmiany zaskarżonej decyzji ZUS .

Wyrokiem z 22 maja 2013 r. przyznał wnioskodawczyni prawo do wypłaty emerytury od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2011 r. oddalając odwołanie w pozostałym zakresie .

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył apelacją ZUS O/ w R. .

Apelacja organu rentowego zawierała zarzut :

- naruszenie art. 190 Konstytucji poprzez przyjęcie , że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3.11.2012 r. sygn. akt K 2/12 ogłoszone w Dz. U. w dniu 22.11.2012 r. odnosi skutek prawny z mocą wsteczną i uzasadnia podjęcie wypłaty świadczenia za okres sprzed jego ogłoszenia – od dnia 1.10.2011 r. , pomimo , że orzeczenie to nie zawiera takiego stwierdzenia , a więc powinno mieć zastosowanie do sytuacji powstałych po jego publikacji ,

- naruszenie przepisu art. 103 a ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania decyzji z dnia 21.09.2011

r. , poprzez przyjęcie , że organ działał wówczas zgodnie ze stanowiącym prawem i trafnie uznał , że wypłata emerytury nie przysługuje wnioskodawczyni w związku z nierozwiązaniem stosunku pracy z pracodawcą , u którego wnioskodawczyni była zatrudniona przed uzyskaniem emerytury – wypłata tego świadczenia przysługuje także za okres ,

w którym przepisy te funkcjonowały w obrocie prawnym :

- naruszenie przepisu art. 316 § 1 kodeksu postępowania cywilnego poprzez orzekanie o zasadności roszczenia według stanu istniejącego w dacie aktualnego wyrokowania , po orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012 r. , a nie według daty wydania zaskarżonej decyzji .

Podnosząc powyższe zarzuty organ rentowy wniósł o zmianę wyroku

w zaskarżonym zakresie poprzez oddalenie skargi co do żądania wypłaty świadczenia za okres od 1.10.2011 r. do 31.12.2011 r.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelacja organu rentowego jest zasadna , pomimo niewłaściwego uzasadnienia i skutkuje wydaniem orzeczenia reformatorskiego przez Sąd II instancji .

Na wstępie należy wskazać , iż skarżąca J. A. nabyła prawo do emerytury na podstawie decyzji organu rentowego z 27.04.2007 r. od dnia 25.03.2007 r.

Z uwagi na kontynuację zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy organ rentowy zawiesił wypłatę ustalonego świadczenia emerytalnego , a to zgodnie

z obowiązującym wówczas art. 103 ust 2 a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS .

W związku ze zmianą stanu prawnego (uchynieniem ust 2 a w art. 103 ustawy emerytalno – rentowej) , organ rentowy na wniosek skarżącej 6.02.

2009 r. z dniem 1.02.2009 r. podjął wypłatę świadczenia emerytalnego skarżącej, pomimo kontynuowania zatrudnienia .

Natomiast kolejna zmiana przepisów poprzez wprowadzenie do ustawy emerytalno – rentowej z dniem 1.10.2011 r. art. 103 a , spowodowała z urzędu , wydanie przez ZUS decyzji z 12.10.2011 r. wstrzymującej wypłatę emerytury od 1.10.2011 r. w związku z kontynuacją zatrudnienia u pracodawcy na rzecz którego skarżąca pracowała przed dniem nabycia prawa do emerytury .

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 roku sygn. akt K 2/12 Trybunał Konstytucyjny orzekł , że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257 poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291 poz. 1707) w zw. z art. 103 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.) dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku w zakresie , w jakim znajduje zastosowanie do osób , które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku , bez konieczności rozwiązania stosunku pracy , jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą

z art. 2 Konstytucji RP .

Podstawą decyzji wydanej w sprawie której dotyczyła skarga o wznowienie postępowania stanowią art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS .

Badając zgodność z Konstytucją art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw , Trybunał Konstytucyjny powiązał treść tego przepisu z treścią art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS wskazując , że przepisy te nie znajdują zastosowania do osób , które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy . Oceniając skutki wyroku Trybunał Konstytucyjny uznał , że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury , nie będzie miał zastosowania do osób , które nabyły prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r.

Tylko w stosunku do tych osób art. 28 w/w ustawy o finansach publicznych , w zakresie w jakim przewiduje stosowanie art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS utracił moc obowiązującą .

Powyższy wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie ma więc zastosowania do skarżącej , która nabyła prawo do emerytury od 25.03.2007 r. (a więc w czasie , gdy w obrocie prawnym znajdował się przepis odpowiadający treści art. 103 a ustawy emerytalno – rentowej) bez rozwiązania umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą ,co skutkowało zawieszeniem wypłaty świadczenia od dnia jego przyznania . Wobec tego , że wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie ma zastosowania do stanu faktycznego i prawnego ze sprawy której dotyczy sporna decyzja organu rentowego , nie mogła ona odnieść pożądanego skutku .

Tym samym apelacja organu rentowego jako w pełni uzasadniona powoduje , że zgodnie z art. 486 § 1 k. p. c. Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w p – kcie I – szym i orzekł co do istoty sprawy .